

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. J. A. GRABOWSKIEGO W NOWYM DWORZE 2020/2021

PODSTAWA PRAWNA REALIZACJI PROGRAMU

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019r. Poz.325).

CELE OGÓLNE

- Przygotowanie uczniów szkoły podstawowej metodami aktywnymi do wyboru kierunków kształcenia i zawodu poprzez samopoznanie, poznanie rynku pracy
- Przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie
- Kształtowanie wśród uczniów aktywnych postaw we współczesnym świecie
- Wspieranie uczniów w wyborze kierunków dalszego kształcenia, wyboru zawodu i planowania kariery zawodowej oraz udzielaniu informacji w tym zakresie

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń po odbyciu nauki w szkole :

Posiada informacje na temat różnych grup zawodowych (charakter wykonywanej pracy, wymagania do konkretnego zawodu, znać podstawowe wskazania zdrowotne do wykonywania zawodu/pracy

Rozwija swoje zainteresowania i umiejętności, wie jak się uczyć

Rozwija umiejętność pracy w zespole (komunikatywność, zaangażowanie, właściwe relacje społeczne)

Prezentuje postawę szacunku do pracy

Zna czynniki trafnego wyboru szkoły i zawodu

Rozwija umiejętność podejmowania decyzji

Jest otwarty i przygotowany na wyznawania współczesnego świata (gotowość do zmian)

Posiada aktualną wiedzę z zakresu rynku edukacyjnego, rynku pracy, zawodów przyszłości, kierunków studiów

Zna swoje predyspozycje zawodowe, mocne i słabe strony i ograniczenia, umiejętności, zainteresowania i uzdolnienia

Umie sprecyzować swoje zainteresowania, zdolności i możliwości w zakresie mocnych i słabych stron

Posiada umiejętności opracowania indywidualnego planu działania – myślenie o swojej przyszłości

Umie świadomie zaplanować swoją ścieżkę edukacyjno – zawodową (karierę zawodową po klasie ósmej)

Nauczyciele

Potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów

Wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu określając jego ścieżkę edukacyjną i zawodową

Umożliwiają rozwój zainteresowań i zdolności uczniów

Realizują tematy zawodoznawcze (na różnym poziomie edukacji i przedmiotach)

Wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji sugerując pracę ze specjalistą

GRUPA DOCELOWA (ADRESACI)

Program realizowany jest w 3 modułach (wg wytycznych rozporządzenia), którym objęci są wszyscy uczniowie klas 1-8 szkoły podstawowej.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

Dyrektor szkoły, szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotowi.

WSPÓŁPRACA

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Mogilnie, szkoły ponadpodstawowe z rejonu

METODY I FORMY PRACY

- pogadanka - wycieczki zapoznawcze i targi edukacyjne, giełdy szkół,
- tworzenie portfolio - spotkania z przedstawicielami zawodów/ szkół
- metody twórcze (portret) - kwestionariusze
- warsztaty - filmy
- testy- ankiety

TERMINY REALIZACJI DZIAŁAŃ

Działania będą podejmowane przez cały rok szkolny zgodnie z podstawą programową na wszystkich przedmiotach.

PRZEWIDYWANE REZULTATY (EFEKTY)

Orientacja zawodowa- Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i pro aktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji. Uczeń klas 1-3 po zrealizowaniu zajęć potrafi:

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wynikało dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji

celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Celem **orientacji zawodowej** w klasach **IV–VI** jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji. Uczeń klas 4-6 po zrealizowaniu zajęć potrafi:

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz

omawia swój indywidualny

sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Celem **doradztwa zawodowego** w klasach **VII–VIII** szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu dorad-czym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji. Uczeń klas 7-8 po zrealizowaniu zajęć potrafi:

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających

z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je

w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje

wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego

ryнку pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając

z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach

korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

- Działania doradcy zawodowego na terenie szkoły w odniesieniu do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Indywidualna pomoc w wyborze dalszego kierunku kształcenia przy współpracy z Poradniami.

Działania ukierunkowane na uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno--zawodowych;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);

- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- stwarzanie uczniom klas VII–VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik;
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie kąciników zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

Zadania pracowników szkoły w zakresie WSDZ:

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;

- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;•wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym we współpracy z bibliotekarzem szkolnym i nauczycielami;

Szkolny program realizacji doradztwa zawodowego w klasach 7-8 w roku szkolnym 20201/2021

Działania w ramach zajęć doradczo-zawodowych realizowane będą w trzech kierunkach: poznanie siebie, poznanie zawodów i poznanie dróg kształcenia (planowanie ścieżki kariery i etapy dochodzenia do konkretnego zawodu).

- Poznanie siebie – oznacza diagnozę poziomu wiedzy szkolnej, swoich zainteresowań, uzdolnień, umiejętności, cech psychicznych, temperamentu, mocnych i słabych stron, stanu zdrowia oraz związku indywidualnych predyspozycji z przyszłą pracą.
- Poznanie zawodów – obejmuje gromadzenie informacji o środowisku pracy, zadaniach i czynnościach, narzędziach pracy, stanowiskach, zarobkach, możliwościach zatrudnienia.
- Poznanie dróg kształcenia – to zorientowanie młodzieży w systemie edukacyjnym – w typach szkół i zasadach przyjmowania do nich. W ramach zajęć z doradcą młodzież uczy się planowania i organizowania działań z zakresu przyszłego zawodu, poznaje możliwości zdobywania lub podnoszenia kwalifikacji albo przekwalifikowania się.

Tematy do realizacji:

Klasa 7

1. Poznanie siebie – jaki jestem?
2. Mapa zdolności klasowych, test inteligencji wielorakich
3. Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej (wykorzystanie filmu: czy współpraca się opłaca? Minut 4.23)
4. Jaki jestem? Oto jest pytanie? (lista cech i umiejętności)
5. Cechy osobowości i temperament – ich znaczenie w wyborze zawodu.
6. Zainteresowania i predyspozycje zawodowe przejawiające się w szkole i w domu.(test: Czy lubisz?; ćwiczenie: ankieta umiejętności)
7. Moje słabe i mocne strony. Samoocena. (odpowiedź) mapa
8. Umiejętność zarządzania swoim czasem.
9. Test samooceny
10. Typy osobowości zawodowych wg . Hollanda

Klasa 8

- 1./2. Ścieżki kształcenia:
 - decyzja o wyborze szkoły;
 - drogi prowadzące do zdobycia zawodu.
3. Ocena własnego stanu zdrowia a wymagania zawodowe.
4. Warunki przyjęć do szkół ponadpodstawowych:
 - praca z informatorem;
 - praca z regulaminem rekrutacji;
 - spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych.
- 5/6. Przymiarka do zawodu. Ja a zawód:
 - predyspozycje osobiste;
 - wymagania zawodu.(film:o tym samym tytule)
7. Wiedza o zawodach:

- istota zawodu;
- preferencje;
- wymagania psychofizyczne i zdrowotne;
- warunki pracy;

(Film co warto wiedzieć o zawodach?)

8. Myślenie o mojej przyszłości zawodowej czas zacząć! (typy i podtypy zawodów)

9. Kwestionariusz zainteresowań zawodowych.

10. Dlaczego ludzie pracują? Analiza potrzeb.

Wyżej wymienione tematy zostaną wdrożone jako pojedyncze jednostki lekcyjne a realizacja będzie zależała od zaangażowania i tempa pracy uczniów. Tematy mogą ulec zmianom.

4. Metody i narzędzia stosowane przez doradcę zawodowego :

- metody i techniki diagnostyczne;
- testy zainteresowań;
- preferencje zawodowe;
- badanie zdolności;
- gry w poradnictwie zawodowym;
- niekonwencjonalne metody pracy z grupą (metafora i drama, mapowanie kariery);
- kwestionariusze, ankiety;
- techniki projekcyjne i plastyczne.

Przewidywane kompetencje i osiągnięcia uczniów to:

- umiejętność realnej oceny siebie, znajomość swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań, stanu zdrowia, predyspozycji do wykonywania zawodu;
- znajomość czynników niezbędnych do podjęcia trafnej decyzji o wyborze zawodu – wiedza o zawodach, preferencje zawodowe, wiedza o szkołach, rynku pracy;
- rozeznanie w strukturze szkolnictwa po reformie oświaty;
- znajomość kryteriów przyjęć do szkół ponadpodstawowych.

Uczeń zna:

- swoje ograniczenia i mocne strony;
- swój temperament;
- swoje zainteresowania;
- pojęcie zawodu, pracy, kwalifikacji zawodowych;
- podstawowe podziały zawodów;
- różne drogi osiągania celów.

Uczeń potrafi:

- określić swoje atuty;
- wskazać swoje umiejętności i uzdolnienia;
- skonfrontować swoje predyspozycje z wymaganiami zawodu;
- podejmować decyzje;
- adaptować się do wymagań nowej szkoły;
- analizować ogłoszenia o pracy.

W efekcie podejmowanych działań oraz własnego rozwoju uczeń powinien czuć się odpowiedzialny za swój los i przyszłość.

Opracowała :

Daria Kaczyńska

